

وزیر بهداشت: نیمی از سالمندان ایرانی دندان ندارند

نگاه روزنامه نگار

مناظره داغ اما بی ارزش

درباره بحث‌های اخیر روحانی و جلیلی

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

این روزها بازار هل‌من‌مبارز طلبیدن و دعوت به مناظره داغ است. روحانی که سال ۱۴۰۲ سعید جلیلی را به مناظره دعوت کرده بود، فیلم این دعوت را چند روز پیش بار دیگر از طریق رسانه‌هایش منتشر کرد. سعید جلیلی هم که طرف دیگر ماجراست، به سخنرانی‌هایش ادامه می‌دهد، صداوسیما را در قبضه دارد، نمایندگانش در مجلس هستند و یک‌هتازی می‌کنند، در دانشگاه شیراز این مناظره را پذیرفت، دعوا بر سر چیست؟ بر سر پرونده هسته‌ای که تاسیساتش از تیر ۱۴۰۴ دیگر وجود ندارد و حتی نتوانستیم از آن‌ها در برابر بمباران حفاظت کنیم. مناظره روحانی و جلیلی فاقد ارزش است و ذره‌ای بهبود در شرایط مردم به وجود نمی‌آورد. در این پرونده متغیرهای غیرقابل حلی وجود داشته و دارد که بدون حل آن‌ها، هیچ وقت امیدی به حل مسئله وجود نداشت. بنابراین، مناظره روحانی و جلیلی چون جامع و شامل بسیاری ابعاد این پرونده نیست، عملاً چیزی جز یک جنجال رسانه‌ای و سیاسی چندروزه نخواهد بود. جلیلی می‌خواهد به روحانی بگوید شما در سعیدآباد تعلیق را پذیرفتید، با برجام دستاوردهای هسته‌ای این ملت را نابود کردید و کشور را عقب انداختید، سال ۱۳۹۲ ما این تعداد سانتریفیوژ داشتیم، آن میزان مواد هسته‌ای داشتیم اما در نهایت بعد از کار شما، تحریم‌ها برگشت و الی آخر. روحانی هم به جلیلی می‌گوید شماها کشور را درگیر یک پرونده امنیتی کردید و پرونده ایران را به شورای امنیت بردید که برجام هم نهایتاً توانست عواقب آن را ۱۰ سال عقب بیااندازد و نگذارد بگوئیم چه دست‌هایی وجود داشت که باعث تخریب برجام از داخل و جلوگیری از احیای آن در سال‌های بعد شد. جلیلی سرمست از مرگ توافق هسته‌ای، این طرف و آن طرف می‌گوید «دیدید گفته بودم» و روحانی هم هر وقت صحبت می‌کند، دست به دامن تکنیک «بگم بگم» می‌شود.

به جای این بحث‌های سطحی، به آسیب‌شناسی روندی بپردازید که طی ۲۲ سال قبل در جریان مذاکرات هسته‌ای رخ داده، چرا در نهایت یک خط بیشتر از برجام گیر جمهوری اسلامی نیامد و همان هم در نهایت از دست رفت؟ بچه‌هایی که زمان آغاز این پرونده به دنیا آمدند، احتمالاً امسال مدرک کارشناسی خود را از دانشگاه بگیرند، بچه‌هایی که زمان امضای برجام متولد شدند، امسال پشت نیمکت کلاس چهارم ابتدایی نشستند. این پرونده و حواشی آن، زندگی چند نسل را به صورت مستقیم و غیرمستقیم تحت تأثیر قرار داده. یک بار روند مراحل مختلف این مذاکرات را که در کتاب‌ها و اسناد ثبت شده را مرور کنید. حسن روحانی و طرف در سعیدآباد، پاریس و بعد بروکسل همان حرفی را می‌زنند که علی لاریجانی در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷ می‌زند، سپس سعید جلیلی ۱۳۹۲ می‌گوید. بعد هم باز طریف و روحانی، حتی علی باقری در دوران رئیسی و سپس بار دیگر عباس عراقچی از ۱۴۰۳ تا امروز همان‌ها را تکرار می‌کنند. همه آن‌ها از «حق هسته‌ای» ملت صحبت می‌کنند اما هیچ کدام‌شان به این کاری ندارند که دو دهه پافشاری بر حق هسته‌ای، چه حقوق دیگری را از این ملت سلب کرد. اگر این پرونده در بازه‌های مختلف اینقدر پیچیده نمی‌شد، در نهایت کار به این نقطه نمی‌رسید. همانقدر که ایران در پیچیده‌تر شدن این وضعیت مقصر است، آمریکا، اسرائیل و کشورهای اروپایی هم مقصر هستند. اما یک طرف قصه هم ما هستیم. در بازه زمانی ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ نه انعطافی وجود داشت نه کاری در حوزه سیاسی پیش رفت. فقط پرونده امنیتی تر شد. به‌خصوص از سال ۱۳۸۶ که سعید جلیلی عهددار مدیریت ماجرا شد، وضعیت به شکلی است که جز او و حواربوش، هیچ فرد و جریان سیاسی آن را گردن نمی‌گیرد. تنها تفاوت این روند، در ۲۲ سال گذشته این است که ساختار در جریان دو سال ابتدایی پرونده انعطاف‌هایی از خود نشان داد که بی‌نتیجه بود. برجام هم که سال ۱۳۹۴ امضا شد، در نهایت کار نکرد و مُرد اما آن وضعیت امنیتی -سیاسی پیچیده را هم نتوانست صرفاً ۱۰ سال به تاخیر بیااندازد. امروز را نگاه نکنید، تا قبل از امضا کردن آن توافق، چین و روسیه هم به تحریم این کشور رای موافق می‌دادند. چون ایران به عنوان یک تهدید علیه صلح و امنیت بین‌المللی شناخته می‌شد.

جریان ضددیپلماسی می‌گوید در این ۱۰ سال فرصت‌های زیادی از بین رفت. دقیقاً می‌خواستید در این ۱۰ سال چه کار کنید؟ سانتریفیوژهای بیشتری بسازید؟ یکی از جوان‌های این جریان اخیراً گفته بود اگر برجام نبود، الان چند تا راکتور مثل بوشهر داشتیم. گویا فراموش کرده بود همین نیروگاه بوشهر با چه مکافات و دست‌اندازهایی ساختش تمام شد. خیلی خوب است که آدمیزاد در دنیای واقعیت‌ها زندگی کند. این پرونده در نهایت به این نقطه رسید جای دعوای بی‌بی حاصل بگوئید بعد از این قرار است چه کنیم.

خصوصی بوده در پرداخت این مبالغ چیست؟ و آیا همه نخبگان می‌توانند مثل آقای افشین هر روز برای خود از یکی از رستوران‌های لوکس تهران غذا سفارش بدهند. «عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس تاکید کرد: «آقای افشین پاسخ دهد فردی که به عنوان اخذ مال نامشروع و دلاری دارای پرونده کیفری باز در قوه قضائیه است با چه مبنایی همچنان در یکی از جایگاه‌های مهم و حساس در معاون علمی مورد استفاده است و آیا آقای رئیس از اهداف اصلی سفرهای خارجی او که در پوشش مأموریت انجام می‌شود قرار دارد. معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور امانتی برای خدمت به نخبگان است، نه پاتوقی برای مشمولان غایب غیرنخبه که آقای افشین از آنها بدون داشتن مدرک دکتری در مکاتبات رسمی از آنها به عنوان دکتر یاد می‌کند و آنها در حالی که در جایگاه‌های غیرقانونی قرار دارند در رسانه‌ها به دنبال پول‌پاشی افتاده‌اند تا با مدیریت ناکارآمدشان شما را حمایت کنند.»

❖ کوچک‌سازی دولت به ضرر امنیت کشور

نکته مهم دیگری که در صحن دیروز مطرح شد، کوچک‌سازی دولت بود. همین چندی پیش بود که مسعود پزشکیان از کوچک‌سازی دولت و حذف ریخت و پاش‌ها و بودجه‌نهادهایی که دستاوردی نداشتند خبر داد. اما به نظر می‌رسد این سخنان به مذاق برخی خوش نیامد و پزشکیان دست روی جایی گذاشته که به قول خودش «هر جا که دست می‌گذاریم یکی درش می‌آید.» **محمدمنان رئیسی، نماینده‌قم در مجلس** روز گذشته در تذکر شفاهی خود، گفت: «اخیراً ایده‌ای هم توسط دولت و هم در مجلس تحت عنوان بحث کوچک‌سازی دولت دنبال می‌شود، اگر اندازه دولت ایران را با دولت‌های دیگر در قاره‌های مختلف مقایسه کنیم، این اندازه ملموس‌تر می‌شود برای مثال در کشور عراق ۳۷ درصد، در نروژ ۳۲ درصد، در دانمارک ۳۰ درصد، در سوئد ۲۹ درصد، در انگلستان ۲۳ درصد، در کانادا ۲۱ درصد، در فرانسه ۲۰ درصد و در ایران کمتر از ۱۵ درصد از مجموع شاغلان کشور در بخش دولتی و عمومی کار می‌کنند.» او افزود: «بنده بررسی کردم دولت ایران به لحاظ اندازه، حجم و جمعیت نهمین دولت کوچک جهان است. ما در مجلس قرار است برای مردم تصمیم بگیریم، لذا اجازه ندهید گزارشات اشتباه باعث شود به بیراهه برویم. ما باید مشکل را در افزایش بهره‌وری حل کنیم نه کوچک‌سازی دولت. کوچک‌سازی دولتی که عملاً کوچک است، ضربه به امنیت ملی کشور است ضمن اینکه بسیاری از مناسبات و کارهای ما امنیتی است و نباید کارهای ملی را دست بخش خصوصی سپرد. اینجا راهکار در افزایش بهره‌وری است که قانون هم آن را پیش‌بینی کرده است اما متأسفانه از این موضوع غافلیم و به جای اینکه بهره‌وری را بیشتر کنیم و همین کارمندی‌های محدودی که داریم را به درست کار کردن الزام کنیم ساعت کاری را کاهش داده و از ۹ صبح تا یک ظهر اعلام می‌کنیم.» رئیسی با تاکید بر اینکه با این وضعیت مملکت درست نمی‌شود، تاکید کرد: «مصادق این وضعیت وزارت علوم است. در وزارت علومی که باید تولید ثروت کند، چرا دانشگاه‌ها گروه آنان است. دانشگاهی که بالای ۹۵ درصد بودجه آن صرف امور جاری و حقوق و دستمزد می‌شود، چگونه می‌تواند تولید ثروت و فناوری کند؟ این‌ها است که باید اصلاح شود، خواهش می‌کنم سوراخ دعا را گم نکنید.»

مفهوم توسعه است. «او با اشاره به اینکه محوری شدن توسعه، اهمیت برنامه‌ریزی را در این طرح مرکزی کرد و این ایده در نهایت به برنامه‌ریزی و تسهیل‌گری توأم شد، گفت: «به عبارتی، کسی که برنامه‌ریزی می‌کرد باید توانایی، انگیزه و مهارت تسهیل‌گری اجتماعی هم داشته باشد. با این نگاه تسهیل‌گری در این پروژه دو بخش داشت: «تسهیل‌گری اجتماعی به منظور همراه کردن جامعه محلی و برنامه‌ریزی و اجرا با کمک آن‌ها» و «تسهیل‌گری نهادی به منظور همراه‌سازی سازمان‌ها در حل مسائل». اساساً مسئله محلات این بود که برنامه‌ای در مقیاس محله وجود نداشت که مدیران و جامعه محلی بتوانند برای تحقق آن تلاش کنند.»

گراوند درباره تعطیلی دفاتر تسهیل‌گری نیز افزود: «من خیلی ساده‌انگارانه فکر می‌کردم مثل همه جای دنیا اگر دولت، مجلس و سازمان برنامه‌بودجه با طرح همراه باشد، می‌توان این طرح اجتماعی را پیش برد. آن طور که او می‌گوید: حمایت وزارت کشور و همراهی مجلس در این طرح وجود داشت اما معارض اصلی سازمان برنامه‌بودجه بود که حتی با عینک بدبینی هم به ارزیابی این طرح می‌پرداخت، باز با یک پروژه در خشان رویه‌رو می‌شد. او ادامه داد: «اما از حلقه مهم نهادهای شبه‌حاکمیتی غافل شده بودیم که چند مسئله بنیادین را مطرح می‌کردند: اول، چرا این دفاتر باید در سطح محلات شبکه‌سازی کنند؟ دوم درگیر اقتصاد (مسائل مالی) پروژه بودند. بعد از تغییر دولت حدود ۱۰ جلسه با تیم آقای وحیدی [وزیر کشور وقت] داشتیم. تک‌تک‌شان گفتند که کار عالی است اما در نهایت اعلام کردند این کار باید توسط انقلابی‌ها انجام شود. می‌گفتند گراوند تکنوکرات است و این‌ها اساساً نباید در محلات باشند.»

❖ تا کی منتظر آمدن سوپرمن در دولت باشیم

حسین ایمانی جاجرمی، دانشیار گروه توسعه اجتماعی دانشگاه تهران در ابتدای سخنان خود به چند نکته کلیدی اشاره کرده و گفت: «مشکل کار دولتی این است که اگر آدم خوش‌فکری هم کاری را به ثمر برساند با رفتش این کار هم تمام می‌شود.»

او با تاکید بر تمرکززدایی و سپردن کار به خود مردم به نحوی که اهالی یک محل یا منطقه خودشان اولویت‌ها،غدغه‌ها و مسائل‌شان را مشخص کنند، افزود: «راه ایجاد چنین تمرکززدایی اصلاً آسان نیست. گرفتاری کنونی ما امتناع جامعه و دولت ایران از اصلاح و قفل شدن منافع است. به همین دلیل هر جا را بخواهید اصلاح کنید صدای یکی در می‌آید. اگر بخواهید کاری کنید به اصلاح رادیکال نیاز دارید و آن تمرکززدایی است.» او در پاسخ به این سوال که با مطرح شدن دغدغه توسعه محلی توسط رئیس‌جمهور و وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امیدی به تغییر نگاه و رویه داشت؟ گفت: «دولت فعلی اگر می‌خواهد در این زمینه کاری کند، باید برنامه جدی برای تمرکززدایی داشته باشد. تا کی باید منتظر این باشیم که سوپرمن‌هایی در سطح ملی بیایند و کاری انجام دهند.» به زعم این تحلیل‌گر اجتماعی؛ در وضعیت کنونی با آسیب جدی سیاسی شدن تمام مشکلات و مسائل رویه‌رو هستیم که عملاً دولت را به «ماشین تولید نارضایتی» تبدیل کرده است.

گزارش دولت

خبری که سخنگوی دولت به نقل از عراقچی درباره ناکام ماندن مذاکره در نیویورک داد

ویتکاف سر قرار نیامد

متوسط پیش‌بینی‌های لازم انجام شد. آن چه که در ۱۲ روز دفاع مقدس شاهد بودیم، نتیجه همین عملکرد است. این رویکرد ادامه پیدا کرد. بعد از دفاع مقدس ۱۲ روزه مسیر ادامه پیدا کرد. با بررسی نقاط قوت و ضعف در آن دوره، برنامه دولت آماده شد. انشالله در روز یکشنبه برنامه در جلسه هیئت دولت بررسی خواهد شد و پس از تصویب هر کدام از وزارتخانه متناسب با دستورالعملی که برای آنان طراحی خواهد شد، مسیر را دنبال خواهند کرد تا شاهد حداقل فشار بر معیشت مردم باشیم. سیاست‌های تسکینی دولت نظیر دادن کالا برگ به مردم ادامه خواهد داشت.»

اودرباره اظهارات اسیدمحمودنیوان درباره جاسوسی رژیم‌صهیونیستی از بستر اینترنت، نیز تاکید کرد: «قاعداً ما دستگاه‌های امنیتی داریم که موظف هستند در این زمینه کار کنند. بنده صلاحیت ندارم که در این زمینه اظهار نظر تایید یا رد کنم. دستگاه‌های امنیتی کشور هستند که باید این موضوع را بررسی کنند و اگر لازم بود تدابیری را اتخاذ کنند.»

مهاجرانی در پاسخ به این پرسش که برنامه دولت برای کنترل قیمت‌ها پس از فعال‌سازی مکانیزم ماشه چیست؟ گفت: «طبیعتاً دولت مکلف است در مورد تأمین معیشت مردم، همان‌طور که بارها رئیس‌جمهور تذکر داده‌اند، برنامه داشته باشد. برنامه در حال نهایی شدن است. روز یکشنبه برنامه اقتصادی دولت برای آرایش جدیدی که در آن قرار گرفته‌ایم، در جلسه هیئت دولت بررسی خواهد شد. پس از مصوب شدن وظیفه هر کدام از وزارتخانه‌ها و نقش آنان در شرایط فعلی مشخص خواهد شد. امیدوار هستیم که با آرایش جدید دولت در شرایط جنگی مردم آسیب کمتری ببینند. همچنین موضوع کالا برگ مورد تاکید رئیس‌جمهور است که اجرایی خواهد شد.»

سخنگوی دولت در پاسخ به این پرسش که آیا بازرسان آژانس در ایران هستند؟ گفت: «همه تالش دولت به عنوان دستگاه دیپلماسی بر این بود تا بتواند جلوی فشار بیشتر بر حوزه اقتصاد ایران را بگیرد. طبیعتاً موضوع اسنپ‌بک به جای این که در بستر حقوقی خود حرکت کند، به جای دیگری جابه‌جا شد. ابزار سیاسی و اهرم فشار شد. همه اقداماتی که ایران با آژانس دنبال می‌کند در راستای منافع ملی است. بود یا نبود بازرسان آژانس نیز در همین چارچوب است. ادامه غنی‌سازی در ایران موضوعی است که باید در شورای عالی امنیت ملی تصمیم‌گیری شود. باتوجه به این که موضوع فراتر از دولت است.»

گروه خبر: فاطمه مهاجرانی روز گذشته و در حاشیه نشست هیئت دولت به سوالات خبرنگاران پاسخ داد. از اسنپ‌بک و نشست ایران و آمریکا که این روزها تنور ش داغ است از جمله موضوعاتی بود که در هیئت دولت به آن پرداخته شد و سخنگوی دولت توضیحاتی در خصوص آن ارائه کرد. او گفت: «گزارش وزیر امور خارجه در خصوص سفر به نیویورک را داشتیم. روایت جدی است که باید راجع به آن صحبت کرد. ایران اعلام آمادگی کرد تا با حضور سه کشور اروپایی، آژانس و ویتکاف جلسه داشته باشد ولی از طرف آن‌ها مورد پذیرش قرار نگرفت و یا این که در جلسات حضور پیدا نکردند. ابتدا موضوع بر این بود تا راجع به ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد در مقابل اسنپ‌بک صحبت‌هایی انجام شود، حذف کامل اسنپ‌بک تقاضای ایران بود اما طرف مقابل نپذیرفت. آن‌ها اول می‌گفتند حدود ۶ ماه تعلیق شود. این تاکیدی بود که آقای ویتکاف داشت. وزیر امور خارجه نیز گفته بود این که ما با این جمع‌بندی وارد گفت‌وگو شویم دیگر اسم آن مذاکره نیست. اما باتوجه به منافع ملی که برای کشور مطرح بود حتی در آخرین شب پیشنهاد ۴۵ روز تعویق نیز از طرف ایران مطرح شد که در نهایت با فشاری که لابی صهیونیست‌ها داشتند، مورد پذیرش قرار نگرفت.» او افزود: «نکته دروغینی است که بر مذاکره تاکید می‌کنند، مردم ایران باید بدانند که دستگاه دیپلماسی همه تلاش خود را انجام داد برای این که بتواند موضوع اسنپ‌بک را یا کلاً از بین ببرد یا آن را به تعویق بیندازد. فشار لابی صهیونیست‌ها در تصمیم‌گیری‌هایی که در آمریکا و اروپا انجام می‌شود، مشهود است. علی‌رغم میلی که خود اروپایی‌ها داشتند، تغییر رویه دادند و در نهایت شاهد بازگشت تحریم‌ها بودیم.»

سخنگوی دولت بیان کرد: «در خصوص فعال‌سازی اسنپ‌بک و ادامه همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دوباره تکرار می‌کنم که در این زمینه در شورای عالی امنیت ملی تصمیم‌گیری خواهد شد. هر آنچه که در چارچوب منافع ملی و مصالح مردم باشد، اتخاذ و به اطلاع مردم خواهد رسید.»

مهاجرانی در خصوص اسنپ‌بک گفت: «از پاییز گذشته که موضوع انتخابات ریاست جمهوری آمریکا مطرح بود و پیش‌بینی‌ها بر این بود که ممکن است لابی صهیونیستی سنگین‌تر شود، دولت سناریوهای خود را فعال کرد. در سناریوهای بدبینانه، خوش‌بینانه و

